

FREDENSBORG
KOMMUNE

FREDENSBORG KOMMUNE

CENTER FOR SKOLE OG DAGTILBUD

FAGLIG DIALOGGUIDE VED TILSYNSBESØG

I DAGTILBUD 0-5 ÅR

Juni 2019

Observationsskema

Dagtilbud: Påfuglen

Dato og tidspunkt: Observationsbesøg den 12. september 2019, samt anmeldt tilsynssamtale den 24. september 2019

Pædagogisk konsulent: Susanne Søholt

<p>Hvilke lærings-situationer, aktiviteter og leg iagttager konsulent i institutionen under tilsynet?</p>	<p>Tilsynet starter 8.15 i vuggestuen.</p> <p>Børn og voksne er i fællesrummet, og er netop på vej til at fordele sig på stuerne.</p> <p>På Lilla stue er der to voksne og tre børn. Den ene voksen sidder med to af børnene ved et højt bord og tegner på papir. På gulvet sidder den anden voksen med et barn, og er i samspil og dialog omkring et sørøverskib. Barn og voksne skiftes til at trykke på knappen som får krokodillen til at springe ud af skibet. Den voksne er legende i sin tilgang til barnet, og taler med barnet om de forskellige dele der er på sørøverskibet.</p> <p>På gul stue er der to voksne. Den ene sidder på madrassen i læsekrogen. Hun er fordybet i aktivitet med en lille gruppe af børn. De leger de sover, imens de synger bjørnen sover. Et af børnene er ikke aktivt deltagende, men observerende og interesseret i aktiviteten. Den voksne inviterer løbende barnet til at være med, når barnet med sit kropssprog retter sig mod legen. Barnet er mere og mere med, men stadig lidt på afstand. De voksne møder børnene med smil, og er omsorgsfuld og nærværende i sin kommunikationsform. Hun følger børnenes initiativer, når de ønsker at synge sangen igen. Ved det høje bord sidder den anden voksen med et par børn, de lægger puslespil.</p> <p>Et barn kommer ind på stuen sammen med sin mor. Den voksne ved puslespillet, rejser sig og tager imod barnet. Barnet græder. Den voksne tager barnet op på armen, krammer barnet omsorgsfuldt ind til sig og går hen til døren. Den voksne peger ud på legepladsen og italesætter for barnet hvad de ser. Barnet stopper med at græde.</p> <p>På rød stue er der formiddagsmad. Der sidder to voksne og en gruppe af børn fordelt ved to borde. De voksne er i</p>
---	---

dialog med de børn, de sidder ved bord med. Ved det ene bord er den voksne i dialog med børnene, om det som børnene er optagede af og selv tager initiativ til at fortælle om. Ved det andet bord byder børnene ikke så meget ind, så her taler den voksne om de frugter hun er i gang med at skrælle og skære ud. Et af børnene vil gerne synge *Mester Jakob*. Den voksne anerkender barnets ønsker, og tager initiativ til at de sammen skal tælle til tre. Sammen tæller børn og voksne til tre, og så synger de. Da de er færdige med sangen, sætter et af de øvrige børn fingrene sammen. Den voksne: *"Du vil synge lille Peter edderkop?"*. Barnet nikker. De tæller igen...

På **blå stue** er der to voksne og fire børn. Én voksen sidder ved et højt bord sammen med to børn og sætter store perler på en pind. En voksen sidder på gulvet sammen med et barn. Barnet tager en dukke og siger "sove". Den voksne siger: "Skal dukken sove, ligesom lillebror?" Drengen viser med sit kropssprog, at det skal dukken. Sammen går de hen til dukkerne. Den voksne: "Vi kan lægge et tæppe i dukkesengen, så dukken ligger godt". Sammen ligger de et tæppe hen over dukken. Den voksne benævner hvad hun gør, og hvad barnet gør. Barnet tager pegefingeren til munden og siger "shh". De skiftes til at sige "shh" og er i nærværende samspil omkring dukken. Efter noget tid går drengen hen til de øvrige børn, sætter sig op til bordet og lægger puslespil som de andre.

Børnehaven

På **violet stue** er der tre voksne og en gruppe af børn. Nogle af børnene sidder med en voksen ved bordet og sætter perler på perleplader. Andre leger i selvforvaltede lege. Jeg er i dialog med nogle af børnene. Jeg bemærker at nogle af børnene har et mindre veludviklet sprog. En lille gruppe af piger leger med *"My Little pony"*. Pigerne har sat hestene sirligt på rækker ved reolen foran gymnastik-madrassen. En gruppe af drenge vil gerne hoppe fra reolen ned på madrassen. En voksen kommer til og følger drengenes initiativ. Hun stiller sig sammen med drengene, tæller sammen med dem før de hopper ned. Pigerne stopper op og kigger lidt på drengene. En af de øvrige voksne foreslår, at pigerne flytter deres leg ned på tæppet. Pigerne tager ponyerne og rykker legen ned på tæppet. Drengenes leg på madrassen er temmelig støjende og virker forstyrrende.

Det anbefales, at aktiviteter omkring højt aktivitetsniveau flyttes ud i gangarealet eller ud på legepladsen, hvor legen kan udfolde sig uden at være til gene for de øvrige læringsmiljøer. Eller, at de øvrige aktiviteter omkring lege og aktiviteter med fx My Little pony og perler

flyttes ud i de små læringsmiljøer i gangarealet, så børnene sikres gode læringsmiljøer omkring deres lege og aktiviteter. Drøft gerne hvordan de fysiske rammer kan understøtte de pædagogiske læringsmiljøer, samt hvordan I gør det tydeligt for børnene hvad man kan hvor.

Børnene som er tilknyttet **grøn stue** er i dag på tur i skoven. Violet stue har derfor fordelt sig på henholdsvis violet- og grøn stue. De ældste børn er på grøn stue. Pigerne leger med barbie-dukke, og en dreng leger med duplo. En voksen sidder på gulvet blandt børnene og er i dialog med gruppen. To af børnene taler engelsk indbyrdes imens de leger. Øvrige piger er i dialog med den voksne om at tage en tur til København, hvor de gerne vil i tivoli. Det iagttages, at nogle af børnene har begrænsede dansk-sproglige kompetencer og at sætningsopbygningen ikke er i overensstemmelse med den danske sprogsyntaks.

Det anbefales, at de voksne gentager de sætninger som ikke er i overensstemmelse med den danske sprogsyntaks, så barnet hører den rigtige opbygning. Drøft gerne hvilken rolle de voksne kan have i børnenes selvforvaltede lege - Hvordan kan de voksne understøtte legen og nuancer børnenes sprog?

Da det er ved at være tid til at rydde op, kommer en voksen og inviterer et af børnene til at være med til at dække rullebordet. Sammen tæller de knive og gafler. Den voksne er guidende og lader barnet lægge de forskellige ting på bordet.

Børnene som har været på skovtur, er vendt tilbage. De går på toilettet og vasker hænder. Efterfølgende beder den voksne dem om at sætte sig på tæppet. Den voksne finder en kasse med bøger om bondegårdsdyr. Det er ens bøger børnene får udleveret af den voksne, som sidder hos dem. Det er tid til frokost. Børnene fordeler sig ved de faste pladser, som er skitseret med billeder over bordene, så børnene kan se hvor de skal sidde. Børn og voksne er fordelt på stuen og i mellemgangen.

Ved observationsbesøget observeres flere børn med begrænsede dansksproglige kompetencer. Dette kommer til udtryk i de dialoger børnene indbyrdes har, i deres dialoger med de voksne, ligesom børnenes legekompetencer bærer præg af begrænsede kompetencer til at udtrykke sig og forhandle om legens indhold.

Hvordan er det pædagogiske læringsmiljø tilrettelagt, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger? Samt i relation til det udvalgte fokusområde nærværende samtale og relationskompetence.

”Positioneringer hele dagen i forhold til læringsmiljøet”.

De pædagogiske læringsmiljøer i vuggestue-grupperne er hensigtsmæssigt forvaltet, så børn og voksne er fordelt i mindre læringsmiljøer. De voksne er fordybet i leg og aktivitet med børnene. Der hvor de voksne understøtter det verbale sprog med mimik og kropssprog observeres nærværende samtale og nærværende samspil. Dette understøttes af de voksnes hensigtsmæssige positioneringer, hvor de voksne er placeret i børnehøjde, så børn og voksne kan se og aflæse hinandens sindsstemning, ønsker og behov. Denne organisering inddrager hensynet til børnefællesskabet og børnegruppens forskellige forudsætninger.

Det pædagogiske læringsmiljø i børnehaven

De fysiske rammer i børnehaven giver de voksne gode muligheder for at fordele sig med små grupper af børn. Særligt kan de ny-etablerede læringszoner i fællesarealet understøtte små legefællesskaber. Drøfte gerne hvordan I inddrager disse læringsmiljøer i løbet af dagen. Og hvordan I her kan lege med? Her kan I eksempelvis inddrage legemanuskripter.

De ældste børn fra violet stue

Fordeling med én voksen og en lille gruppe af børn ses praktiseret i observationen, i eksemplet med de ældste børn på grøn-stue der leger med barbie-dukke og duploklodser. Der er ro omkring aktiviteterne. Den voksne placering blandt børnene giver gode muligheder for at positionere sig, samle børnene i fællesskab med plads til børnenes forskellige forudsætninger. Det anbefales, at I drøfter hvilke positioner I, i højere grad kan indtage i legen? Hvornår oplever børnene, I er med, uden at styre og forstyrre? Hvornår bliver I selv opslugt af en leg?

Ved spisesituationen i børnehaven

Der iagttages en tydelig organisering ved spisesituationen. Børnene ved hvad de skal, hvor og hvornår. Den tydelige organisering og genkendelighed sikrer ro og rytme i hverdagens rutiner, hvad dette er et fint eksempel på. De små læringsmiljøer ved frokosten giver de voksne optimale rammer, til at kunne etablere nærværende samtale og samspil med børnegruppen ligesom det giver den voksne mulighed for at inddrage hensynet til børnenes perspektiver, deltagelse, børnefællesskab, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Opsamling i forhold til det udvalgte fokusområde:

	<p>Hvornår er der tale om samtale? Og hvornår er der tale om at man indgår i en nærværende samtale med et barn? Og et nærværende samspil?</p> <p>Drøft forskellen og hvordan I som voksne kan organisere pædagogiske læringsmiljøer som fremmer nærværende samspil og samtale.</p> <p>Det der er fælles for de eksempler som er beskrevet ovenfor, er, at der hvor den voksne viser omsorg gennem mimik, kropssprog og – eller berøring, er der nærværende samspil eller nærværende samtale. Som fint illustreres i eksemplet hvor den voksne modtager barnet på gul stue.</p>
<p>Hvordan oplever konsulentens atmosfæren og stemningen i institutionen generelt? (Konkrete eksempler)</p>	<p>Der er en god stemning i under tilsynsbesøget. De voksne er nærværende og anerkendende i deres kommunikation med børnene. Et eksempel på, hvordan de voksne byder velkommen til Påfuglen illustreres på væggen i gangarealet ved vuggestuen: <i>"Kære forældre. Find jeres flag og skriv velkommen på jeres sprog"</i> På flere af de ophængte flag, har forældrene skrevet velkommen.</p>

Faglig dialogguide

1. Læreplanstema: Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de to pædagogiske mål samt supplerende spørgsmål for læreplanstemaet *alsidig personlig udvikling*

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet ***Alsidig personlig udvikling*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.

- Hvordan understøtter det pædagogiske personale, at barnet får tillid til egne potentialer?
- Hvordan guider det pædagogiske personale barnet i at håndtere svære følelser?

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

- Hvordan viser det pædagogiske personale interesse og omsorg for barnet?
- Hvordan understøtter det pædagogiske personale de børn der ikke er deltagende i fællesskabet?
- Hvordan kan man iagttage at der er balance mellem voksen- og børneinitierede aktiviteter?

Pointer fra den faglige dialog:

- Der arbejdes med differentierede grupper i hele institutionen
- I vuggestuen arbejdes der med at skabe gode relationer. Det gøres ved at give omsorg og tryghed, og ved at være nærværende i mødet med barnet
- De voksne tager afsæt i det som børnene er optagede af
- I børnehaven deles børnene op i mindre grupper, så der er god mulighed for at børn og voksne kan fordybe sig
- De voksne har fokus på at understøtte børnenes leg, dette gøres ved at hjælpe leg/aktiviteten i gang, og herigennem guide og vejlede børnene til at indgå i lege og relationer med afsæt i barnets zone for nærmeste udvikling

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler fra dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
Eksemplarisk praksis	Det vurderes, at der er gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for <i>Alsidig personlig udvikling</i> . Praksis skal vedligeholdes, og der arbejdes videre i samme spor.

2. Læreplanstema: Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de to pædagogiske mål samt supplerende spørgsmål for læreplanstemaet *Social udvikling*

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet ***Social udvikling*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

- Hvordan er det pædagogiske læringsmiljø organiseret så det pædagogiske personale er i stand til at opfange og imødekomme alle børn, når de har brug for trøst og omsorg?
- Hvordan ses at det pædagogiske personale er imødekommende og lydhør overfor børnene?

Hvordan understøtter det pædagogiske personale relationen mellem børnene?

Pointer fra den faglige dialog:

- De voksne understøtter børnenes sociale udvikling ved at sammensætte grupper, hvor børnene får mulighed for at indgå i forskellige børnefællesskaber
- For de børn som har brug for guidning og vejledning til at tage kontakt til andre børn og indgå i leg og samspil, igangsætter de voksne aktiviteter som kan hjælpe barnet ind i legen. Et arbejde der desuden understøttes med materialer fra 'fri for mobberi', hvor børn og voksne drøfter hvad det vil sige at være en god ven mv.
- De voksne er endvidere i færd med at udarbejde et værdigrundlag i forhold til hvordan man takler konflikter i henholdsvis vuggestue og børnehaven

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	<p>Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats som en del af det daglige pædagogiske arbejde, men det har endnu ikke sat tilstrækkelige og tydelige spor i børnehaveafdelingen. De voksne skal understøtte det sproglige læringsmiljø og børnenes legekompeterencer. Dette arbejde kan fx understøttes af metoden 'legemanuskripter', der styrker børnenes legekompeterencer og hjælper de voksne til at blive bedre legere, så de kan guide børnene ind i leg og samspil.</p>
eksemplarisk praksis	<p>Hovedsageligt vurderes det, at der er gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for <i>social udvikling</i>. Praksis skal vedligeholdes, og der arbejdes videre i samme spor.</p>

3. Læreplanstema: Kommunikation og sprog

Børns *kommunikation og sprog* tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og deltagerkredsen har en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet *kommunikation og sprog*

Pædagogiske mål for læreplanstemaet ***Kommunikation og sprog*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

- Hvordan sætter det pædagogiske personale ord på egne handlinger og intentioner?
- På hvilken måde sætter det pædagogiske personale ord på barnets intentioner, følelser og handlinger?
- Hvordan understøtter det pædagogiske personale børnenes sproglige udvikling i hverdagens rutiner?

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

- Hvordan giver det pædagogiske læringsmiljø alle børn, herunder også børn i udsatte positioner, erfaringer med at kommunikere med de voksne og børnene i gruppen?
- Hvilke pædagogiske overvejelser er der i forbindelse med arbejdet med sproggaven, og hvad er næste skridt?

Pointer fra den faglige dialog:

- De voksne justerer og kvalificerer løbende praksis i forhold til kommunikation og sprog
- I forhold til samarbejdet med forældrene, formidler de voksne det pædagogiske arbejde til forældrene via famly (digital platform) og giver anbefalinger til, hvordan forældrene fx kan understøtte børnenes sproglige udvikling, selvhjulpen hed mv.
- De voksne sætter ord på det de gør, og det som børnene gør. De voksne igangsætter leg og aktivitet med mindre grupper af børn, så der er god mulighed for at etablere fælles opmærksomhed. Grupperne etableres med afsæt i børnenes kommunikationsstile, interesser og udviklingsniveau
- Leg og aktivitet tager afsæt i børnenes perspektiver
- Sprogpædagogen i huset yder sparring og vejledning i forhold til at kvalificere det sproglige læringsmiljø på stuen, ligesom sprogpædagogen deltager ved møder og understøtter de voksnes arbejde med at understøtte børnenes sproglige udvikling

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af	Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats som en

praksis	del af det daglige pædagogiske arbejde, men det har endnu ikke sat tilstrækkelige og tydelige spor i børnehaveafdelingen. De voksne skal understøtte det sproglige læringsmiljø og børnenes legekompetencer. Dette arbejde kan fx understøttes af metoden 'legemanuskripter', der styrker børnenes legekompetencer og hjælper de voksne til at blive bedre legere, så de kan guide børnene ind i leg og samspil.
Eksemplarisk praksis	Hovedsageligt vurderes det, at der er godt en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for <i>Kommunikation og sprog</i> . Praksis skal vedligeholdes, og der arbejdes videre i samme spor.

4. Læreplanstema: Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden samt følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations-dannelse udgår fra kroppen.

Læringsmiljøet i dagtilbuddet skal give alle børn, herunder de børn, som har begrænsede erfaringer med krop, sanser og bevægelse, mulighed for at deltage i fællesskaber, aktiviteter og leg, og det pædagogiske personale skal motivere børn til at bevæge sig ved at vise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet *krop, sanser og bevægelse*.

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet ***Krop, sanser og bevægelse*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og de to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

- I hvilken grad inviterer det pædagogiske læringsmiljø til forskellige

Krop, sanser og bevægelse, fortsat

Pointer fra den faglige dialog:

- De pædagogiske læringsmiljøer i påfuglen understøtter at børnene udforsker og eksperimenterer med forskellige former for bevægelsesaktiviteter
- Der er 'Leg og bevægelse' på tværs af børnehusene i Nivå en gang om ugen for vuggestuebørnene
- Der er aktiviteter med "Hjernegymnastik", der er inspireret af Life kinetik. Aktiviteterne styrker børnenes kropskontrol og koordination
- Der igangsættes forskellige bevægelsesaktiviteter på legepladsen
- Cykelture i lokalområdet
- Der er krop og bevægelsesaktiviteter i vuggestue om eftermiddagen, hvor stuerne skiftes til at byde ind med aktiviteter
- De voksne understøtter børnenes glæde ved forskellige former for bevægelse, kreativitet og leg ved selv at være aktiv deltager

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
Eksemplarisk praksis	Det vurderes, at der er godt en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for <i>krop, sanser og bevægelse</i> . Praksis skal vedligeholdes, og der arbejdes videre i samme spor.

5. Læreplanstema: Natur, ude liv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Det pædagogiske personale skal via en legende tilgang introducere børn for natur, ude liv og science.

Læringsmiljøet skal tage afsæt i mulig læring og inddrage børnene som aktive med skabere af egen læring ved at stille åbne, nysgerrige spørgsmål til børnenes forståelse af sammenhænge i naturen og deres omverden.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet *natur, ude liv og science*.

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet ***Natur, ude liv og science*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål:

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.**
 - Hvordan understøtter det pædagogiske personale barnets kendskab og interesse for naturen?
- 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.**
 - Hvordan anvender det pædagogiske personale natur-materialer fra

Pointer fra den faglige dialog:

- De voksne har modtaget god inspiration til at arbejde med science på forskellige niveauer gennem oplæg med foredragsholder. De voksne er optagede af at understøtte børnenes nysgerrighed
- Aktuelt skal børnehusene Nivå indgå i et projekt med børnehusene Humlebæk: 'Børn Formidler Naturen'. Projektet har til hensigt at skabe sammenhæng mellem børns læring i daginstitutionen og i familien. I daginstitutionen skal børnene lave aktiviteter i temaer, der afsluttes med en familieevent hvor børnene formidler aktiviteterne til deres familier
- Der arbejdes med natur, ude liv og science på flere niveauer i Påfuglen. Fx tages der på tur til dyrehaven, hvor børn og voksne leder efter dyrespor.
- Børn og voksne finder insekter på legepladsen og kommer dem i forstørrelsesglas, så de sammen kan undersøge dem
- De voksne oplever, at de er mere ude efter science-kursuset. Fx er de mere fleksible i forhold til hvad tid de spiser, hvis der er fordybelse omkring en aktivitet

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
Eksemplarisk praksis	Det vurderes, at der er gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for <i>natur, ude liv og science</i> . Praksis skal vedligeholdes, og der arbejdes videre i samme spor.

6. Læreplanstema: Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet *kultur, æstetik og fællesskab*

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet ***Kultur, æstetik og fællesskab*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål:

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.**
 - Hvordan præsenterer det pædagogiske personale barnet for forskellige kulturer i relation til lokalsamfundet?
- 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.**
 - Hvordan introducerer det pædagogiske personale børnene, herunder også børn i udsatte positioner for en bred vifte af kunstarter og udtryksformer?

Pointer fra den faglige dialog:

- I Påfuglen er der børn og familier fra forskellige kulturer og traditioner, hvilket institutionen ønsker at inddrage i højere grad end nu. Aktuelt er der ophængt forskellige flag, hvor forældrene opfordres til at skrive velkommen på deres sprog
- Der ønskes fremadrettet etablering af forældreaftener, hvor forældrene kan komme med mad for deres kulturer, ligesom forskellige danse og musik kan tænkes ind
- I forbindelse med det kommende science projekt 'Børn Formidler Natur' bygges der bro til lergravsforeningen
- Der er i børnehusene Nivå et udvidet samarbejde, der betyder, at tandplejen kan inddrages ved møder efter behov

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
Eksemplarisk praksis	Det vurderes, at der er gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for <i>kultur, æstetik og fællesskab</i> . Praksis skal

	vedligeholdes, og der arbejdes videre i samme spor.
--	---

7. Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

- Hvordan er der arbejdet med børnemiljøet i et børneperspektiv, og med børns oplevelser af børnemiljøet? (Kom med centrale og konkrete eksempler)

Pointer fra den faglige dialog:

- Vi justerer læringsmiljøet på baggrund af de observationer vi gør os, og de tilbagemeldinger vi får fra forældrene, blandt andet i forhold til sikring af, at alle børn er en del af leg og samspil
- De voksne reflekterer over egen rolle i forhold til spørgsmål som: Hvordan er vi som voksne? hvad udstråler vi? Refleksion i relation til indretningen i institutionen, gør at de voksne reflekterer over spørgsmål som: Hvordan oplever barnet sig mødt? Er der legetøj som inspirerer til leg? Hvordan bliver jeg mødt af mine kammerater? Er tingene i børnehøjde?
- Og endelig inddrages børnenes perspektiver i forhold til hvilke lege og aktiviteter der igangsættes

8. Samarbejde med forældre om børns læring

Dagtilbuddet skal have fokus på hvordan dagtilbud og forældre kan samarbejde om barnets og børnegruppens trivsel og læring på tværs af dagtilbud og hjem.

- Hvordan bidrager I til et samarbejde med forældrene som understøtter barnets trivsel og udvikling? (Kom med konkrete eksempler)

Pointer fra den faglige dialog:

- Løbende dialog om barnets trivsel, lærings, udvikling og dannelse
- Har det været en svær morgen, sender de voksne gerne et billede eller sms til forældrene, når børnene er kommet godt i gang med dagen i Påfuglen
- De voksne er optagede af, at møde forældrene hvor de er og tage udgangspunkt i deres resurser
- De voksne guider og vejleder de forældre der har behov herfor i forhold til kost, påklædning, opdragelse mv.
- Hjemmebesøg inden start, hvor de voksne, barnet og familien får lejlighed til at hilse på hinanden og sammen drøfte opstarten i vuggestuen

9. Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen

Dagtilbuddet skal tilrettelægge et pædagogisk læringsmiljø for de ældste børn i børnehaven, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen, og som dermed understøtter, at de kommende skolebørn er bedst muligt forberedt på at begynde i skole.

- Hvordan tilrettelægger I et pædagogisk læringsmiljø der skaber sammenhæng til børnehaveklassen?
- Hvordan inddrager og samarbejder I med forældre og skole/SFO om dette?

Pointer fra den faglige dialog:

- Pr. 1. oktober 2019 er Påfuglen vendt tilbage til at have én stue til de kommende skolestartere, da de voksne erfarede at børnene manglede rum til skoleforberedende arbejde
- Der er etableret et godt samarbejde med sfo og skole. Børnene besøger sfoen i en fast kadence sammen med de voksne fra Påfuglen i en periode op til børnene skal starte i sfo. Dette bevirker, at børnene får kendskab til rammerne, og de voksne som er i sfoen
- Der afholdes overleveringssamtaler med forældre og sfo
- De voksne i børnehaven deler deres erfaringer med sfo og skole i forhold til sammensætning af grupper/klasser. Ligesom de voksne formidler til sfo og skole, hvad de oplever børnene særligt profiterer af

10. Etablering af en evalueringskultur i dagtilbuddet

Det pædagogiske personale og ledelsen skal løbende forholde sig reflektivt til hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

- Hvad gør I for at sikre en systematisk og løbende evaluering der bidrager til udviklende feedback?
- Hvordan sikrer I, at viden fra evalueringen anvendes til at justere det pædagogiske læringsmiljø?

Pointer fra den faglige dialog:

- Der arbejdes med 'skema til handling' og filmklip til refleksion og udvikling af det pædagogiske arbejde
- Der arbejdes efter at få etableret en pædagogisk praksis, hvor det er naturligt at forholde sig nysgerrigt og undrende i forhold til hinandens praksis
- Der er siden forrige tilsyn ændret mange ting som evalueres og kvalificeres. Der arbejdes henimod større grad af systematik
- Den styrkede læreplan giver anledning til justering af flere forskellige aktiviteter og traditioner i børnehuse. Nivå, hvor der i højere grad ønskes fokus på inddragelse af børnenes perspektiver og de voksne legende tilgang til det pædagogiske læringsmiljø. Fx arbejdes der henimod at nedsætte et børneråd

11. Opsamling, samlet vurdering og fremadrettet fokus

Opfølgning fra sidste tilsyn. Eksempler på hvordan der er arbejdet med det.

- Der anbefales et fortsat fokus på- og arbejde med at inddele børn i mindre grupper med én voksen.
- Det anbefales, at hverdagens rutiner og aktiviteter kvalificeres og organiseres, så der er ro og rum for interaktion mellem børn og voksne og børnene imellem – Hvad vi ved fra forskning - er den vigtigste enkeltparametre for høj kvalitet i dagtilbud.

Siden forrige tilsyn er der arbejdet med at inddele børn i mindre grupper. Et arbejde der ses afspejlet i observationen ved tilsynsbesøget. Et område der også fremadrettet skal have ledelsesmæssig opmærksomhed, særligt set i lyset af de sproglige udfordringer der iagttages ved observationen.

Daglig leders fremadrettede fokus og tiltag ift. Pædagogisk praksis.

At arbejde med de opstillede anbefalinger og kvalificerer det pædagogiske arbejde med dokumentation.

Eksemplarisk praksis

Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for dette pejlemærke. Institutionen har arbejdet strategisk med pejlemærket. Institutionen har arbejdet med en eller flere evalueringer af institutionens arbejde inden for pejlemærket og sat konkrete mål for det videre arbejde. Indsatsen har sat tydelige spor i praksis, som lederen og medarbejderen kan redegøre for. Det kan sandsynliggøres, hvilken forskel indsatserne og praksis har gjort for børnene. Derfor skal praksis vedligeholdes, og der arbejdes videre i samme spor. Den pædagogiske konsulent *kan* vælge at komme med en anbefaling, hvis det skønnes relevant.

Samlet set vurderes Påfuglen at kategorisere sig under kategorien 'Eksemplarisk praksis'

Tilpasning af praksis

Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats som en del af det daglige pædagogiske arbejde, men det har endnu ikke sat tilstrækkelige og tydelige spor i praksis – det kan ikke sandsynliggøres, hvilken forskel indsatsen gør for børnene. Derfor er der behov for en tilpasning af praksis. Den pædagogiske konsulent *skal* komme med en anbefaling til, hvordan institutionen kan tilpasse praksis.

Behov for ny/ændret praksis

Det vurderes, at institutionen ikke har gjort nogen særlig indsats, eller konsulenten har observeret en uforsvarlig /uhensigtsmæssig pædagogisk praksis og er bekymret for børnenes trivsel i institutionen på baggrund heraf. Der er behov for at igangsætte en indsats til ændring af praksis. Vælges denne kategori, *skal* den pædagogiske konsulent give en anbefaling i forhold til ændret praksis inden for pejlemærket i det kommende år. Der skal særligt fokus på, at institutionen følger den anbefaling, der er givet af den pædagogiske konsulent, og der skal aftales en opfølgning.

4.oktober 2019

Dato og underskrift, daglig leder

Dato og underskrift, pæd. konsulent